

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

R J E Š E N J E

po Zahtjevu za pojedinačno izuzeće restriktivnog sporazuma - Ugovora o okvirnoj komercijalizaciji i tehnološkoj licenci, koji su podnijeli privredni subjekti Philip Morris Product S.A., Švajcarska i KT&G Corporation, Republika Koreja

**Sarajevo,
februar 2024. godine**

Broj: UP-06-26-4-006-30/23
Sarajevo: 08.02.2024. godine

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na osnovu člana 25. stav (1) tačka e) i člana 42. stav (1) tačka b), a u vezi sa članom 4. i 5. Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09) u postupku pokrenutom po Zahtjevu za pojedinačno izuzeće restriktivnog sporazuma - Ugovora o okvirnoj komercijalizaciji i tehnološkoj licenci, zaprimljenom dana 14.02.2023. godine, pod brojem: UP-06-26-4-006-1/23, koji su podnijeli privredni subjekti Philip Morris Product S.A., Quai Jeanrenaud 3, 2000 Neuchatel, Švajcarska i KT&G Corporation, 71 Beotkkot-gil, Daedeok-gu, Daejeon, 34337, Republika Koreja, putem advokata Nihada Sijerčića, ul. Fra Anđela Zvizdovića br. 1, BC UNITIC, Tower B/II, 71000 Sarajevo, na 2. (drugo) sjednici održanoj dana 08.02.2024. godine, donijelo je

R J E Š E N J E

1. Utvrđuje se pojedinačno izuzeće restriktivnog sporazuma - Ugovora o okvirnoj komercijalizaciji i tehnološkoj licenci, zaključenog dana 30.01.2023. godine između privrednih subjekata Philip Morris Product S.A., Quai Jeanrenaud 3, 2000 Neuchatel, Švajcarska i KT&G Corporation, 71 Beotkkot-gil, Daedeok-gu, Daejeon, 34337, Republika Koreja, u smislu člana 4. i 5. Zakona o konkurenciji.
2. Pojedinačno izuzeće sporazuma iz tačke (1) dispozitiva ovog Rješenja utvrđuje se na vremenski period od 5 (pet) godina i važi od dana njegovog zaključenja, tj. počev od 30.01.2023. godine.
3. Obavezuju se privredni subjekti Philip Morris Product S.A., Quai Jeanrenaud 3, 2000 Neuchatel, Švajcarska i KT&G Corporation, 71 Beotkkot-gil, Daedeok-gu, Daejeon, 34337, Republika Koreja da plate administrativnu taksu na rješenje u iznosu od 2.000,00 KM, u korist Budžeta institucija Bosne i Hercegovine.
4. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine, službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Konkurencijsko vijeće), zaprimilo je dana 14.02.2023. godine pod brojem: UP-06-26-4-006-1/23, Zahtjev za pojedinačno izuzeće restriktivnog sporazuma (u daljem tekstu: Zahtjev), koji je u ime privrednih subjekata Philip Morris Product S.A., Quai Jeanrenaud 3, 2000 Neuchatel, Švajcarska (u daljem tekstu: Philip Morris) i KT&G Corporation, 71 Beotkkot-gil, Daedeok-gu, Daejeon, 34337, Republika Koreja (u daljem tekstu: KT&G), podnio advokat Nihad Sijerčić, ul. Fra Anđela Zvizdovića 1, BC UNITIC, Tower B/II, 71000 Sarajevo.

Sporazumi za koje je traženo pojedinačno izuzeće su: Ugovor o okvirnoj komercijalizaciji i tehnološkoj licenci (CATLA), Ugovor o licenci za žig (TMLA) i Ugovor o isporuci i logističkim uslugama (SALSA), koji su zaključeni dana 30.01.2023. godine (u daljem tekstu: transakcija) između privrednih subjekata Philip Morris i KT&G (u daljem tekstu zajedno navedeni: Podnosioci zahtjeva).

Konkurencijsko vijeće je pored Zahtjeva zaprimilo i samoinicijativno dostavljene dopune istog, koje su zaprimljene dana 13.03.2023. godine pod brojem: UP-06-26-4-006-2/23, dana 15.03.2023. godine pod brojem: UP-06-26-4-006-3/23 i dana 30.03.2023. godine pod brojem: UP-06-26-4-006-4/23.

Uvidom u svu dostavljenu dokumentaciju, utvrđeno je da Zahtjev nije kompletan i da ga je potrebno dopuniti u skladu sa članom 29. stav (1) Zakona o konkurenciji (u daljem tekstu: Zakon), zbog čega je

Konkurencijsko vijeće, aktom broj: UP-06-26-4-006-5/23 od 13.04.2023. godine, od Podnosilaca zahtjeva tražilo da isti dopune, što su oni i učinili podnescima zaprimljenim dana 21.04.2023. godine pod brojem: UP-06-26-4-006-6/23, dana 28.04.2023. godine pod brojem: UP-06-26-4-006-7/23 i dana 03.05.2023. godine pod brojem: UP-06-26-4-006-8/23.

Konkurencijsko vijeće je analizom Zahtjeva i posebno ugovora za koje se traži pojedinačno izuzeće, a u smislu člana 5. Zakona, utvrdilo da se u predmetnom slučaju radi o tri različita sporazuma (ugovora), za koje bez obzira na njihovu povezanost treba provesti zasebne postupke i svaki pojedinačno ocjeniti u skladu sa Zakonom.

U skladu s tim, a zbog postojanja formalnog nedostatka u Zahtjevu, shodno članu 60. stav (1) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), Konkurencijsko vijeće je aktom broj: UP-06-26-4-006-9/23 od 16.05.2023. godine, zatražilo od Podnosilaca zahtjeva da nedostatak otklone, na način da se izjasne za samo jedan sporazum za koji traže pojedinačno izuzeće od zabrane.

Podnosioci zahtjeva izjasnili su se podneskom zaprimljenim dana 01.06.2023. godine pod brojem: UP-06-26-4-006-10/23, u kojem je navedeno da se Zahtjev odnosi na Ugovor o okvirnoj komercijalizaciji i tehnološkoj licenci (CATLA) zaključen između Podnosilaca zahtjeva dana 30.01.2023. godine (u daljem tekstu: CATLA ugovor).

Nakon što su Podnosioci zahtjeva dostavili tražene dopune Konkurencijsko vijeće je u skladu sa članom 29. stav (3) Zakona, dana 10.08.2023. godine pod brojem: UP-06-26-4-006-12/23, izdalo Potvrdu o kompletnom i urednom Zahtjevu.

1. Stranke u postupku

Stranke u postupku su privredni subjekt Philip Morris i privredni subjekt KT&G.

1.1. Privredni subjekt Philip Morris

Privredni subjekt Philip Morris sa sjedištem na adresi Quai Jeanrenaud 3, 2000 Neuchatel, Švajcarska prema izvodu iz Trgovinskog registra Kantona Neuchatel, Švajcarska, od 09.02.2023. godine, registrovan je pod identifikacionim brojem (IDE/UID) CHE-105.950.151, sa predmetom djelatnosti: Proizvodnja i prodaja svih proizvoda od duvana, svih proizvoda koji sadrže nikotin, kao aparata i opreme koja se koristi u vezi sa tim, istraživanje i razvoj, kao i realizacija svih poslova koji su na bilo koji način povezani sa predmetom društva; društvo može da proširi svoju djelatnost na druga potrošačka dobra; njegov predmet je i pružanje svih usluga koje se odnose naročito na organizaciju i upravu preduzeća; proizvodnja, razvoj, trgovina u svim oblicima (kupovina, prodaja, izvoz, uvoz i zastupništva) robe svake vrste, i to u Švajcarskoj i u inostranstvu.

Privredni subjekt Philip Morris, kao zavisno društvo privrednog subjekta Philip Morris International Inc., holding društva iz Virdžinije osnovanog 1987. godine, je međunarodna duvanska kompanija koja se bavi proizvodnjom i prodajom cigareta, bezdimnih proizvoda i povezanih elektronskih uređaja i pribora, i drugih proizvoda koji sadrže nikotin na tržištima izvan Sjedinjenih Američkih Država.

Privredni subjekt Philip Morris u 2016. godini se obavezao da će isporučiti budućnost "bez dima" zasnovanu na bezdimnim proizvodima sljedeće generacije, koji iako nisu bez rizika, predstavljaju bolji izbor za potrošače od pušenja cigareta.

Od 2008. godine privredni subjekt Philip Morris je uložio preko 10,5 milijardi dolara u istraživanje, razvoj, izgradnju proizvodnih kapaciteta, naučno potkrepljenje i komercijalizaciju inovativnih bezdimnih proizvoda za odrasle pušače koji bi inače nastavili da koriste tradicionalne cigarete.

Trenutni portfolio bezdimnih proizvoda privrednog subjekta Philip Morris naročito sadrži platforme u različitim fazama razvoja i komercijalizacije, uključujući proizvode od duvana za grijanje, proizvode na paru koji sadrže nikotin (tj. e-cigarete), snus i nikotinske kesice.

Neto prihodi koje privredni subjekt Philip Morris ostvaruje od bezdimnih proizvoda dostigli su skoro jednu trećinu njegovog ukupnog prihoda i preko 50% na 17 tržišta u 2022. godini, napredujući ka ambiciji da postane kompanija koja je pretežno zasnovana na nesagorijevajućim proizvodima u smislu neto prihoda u 2025. godini.

Povezano društvo privrednog subjekta Philip Morris u Bosni i Hercegovini je privredni subjekt Philip Morris BH d.o.o. Sarajevo, Trg Solidarnosti 2A, 71000 Sarajevo (u daljem tekstu: Philip Morris BH), u kojem 100% udijela u vlasništvu ima privredni subjekt Philip Morris Switzerland Sarl, sa sjedištem na adresi Chemin de Brillancourt 4. 1006 Lausanne, Švajcarska.

Prema aktuelnom izvodu iz sudskog registra Općinskog suda u Sarajevu broj: 065-0-RegZ-23-001630 od 16.02.2023. godine, privredni subjekt Philip Morris BH upisan je pod matičnim brojem upisa: 65-01-0823-11 (stari broj: 1-25686), sa pretežnom registrovanom djelatnosti veleprodaje duvanskih proizvoda.

Privredni subjekt Philip Morris BH uvozi KT&G-ove bezdimne proizvode u Bosnu i Hercegovinu i iste komercijalizira putem privrednog subjekta Boreas d.o.o. Kreševo, koji ih dalje distribuira i/ili preprodaje na tržištu Bosne i Hercegovine.

1.2. Privredni subjekt KT&G

Privredni subjekt KT&G sa sjedištem na adresi 71 Beotkkot-gil, Daedeok-gu, Daejeon, 34337, Republika Koreja, prema izvodu Poreske uprave Republike Koreje, Okružne poreske kancelarije Bukdaejeon, od 07.02.2023. godine, registrovan je pod brojem 306-81-30866, sa navedenom djelatnosti: Proizvodnja/Prodaja na veliko i malo, te vrstom društva: Proizvodnja duvanskih proizvoda, Prodaja na veliko ostale proizvedene hrane.

Privredni subjekt KT&G je međunarodna duvanska kompanija koja potiče iz Republike Koreje, na koju je uglavnom usredsređena, a koji je prvobitno bio monopol u državnom vlasništvu, koji je privatizovan i čije su dionice danas predmet javne trgovine.

Aktivna prodaja bezdimnih proizvoda privrednog subjekta KT&G je ograničena na Republiku Koreju, a njegovi ključni brendovi cigareta su: *The One, Indigo, Arirang, This, Zest, Esse, Raison and Lo Crux*.

Privredni subjekt KT&G je aktivan i u oblastima medicinskog bilja, zdrave hrane, farmaceutskih proizvoda i kozmetike, i razvio je poslovanje s nekretninama i razvoja hotela u Republici Koreji.

Privredni subjekt KT&G nema povezanih društava u Bosni i Hercegovini i trenutno nije aktivan u Bosni i Hercegovini, izuzev sa proizvodima *lil* i *Fiiit* koje je na osnovu originalnih aranžmana za područje Bosne i Hercegovine distribuira privredni subjekt Philip Morris, koji je sa distribucijom otpočeo dana 07.02.2022. godine.

2. Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je u provođenju predmetnog postupka primijenilo odredbe Zakona o konkurenciji, Zakona o upravnom postupku Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), Odluke o grupnom izuzeću sporazuma između privrednih subjekata koji djeluju na različitim nivoima proizvodnje, odnosno distribucije (vertikalni sporazumi) ("Službeni glasnik BiH", broj 18/06), Odluke o definisanju kategorija dominantnog položaja ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 34/10), te Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 34/10).

3. Postupak po Zahtjevu za pokretanje postupka

U svom Zahtjevu i dopunama zahtjeva, Podnosioci zahtjeva opisuju činjenično stanje i okolnosti koje su razlog za podnošenje Zahtjeva, te navode sljedeće:

- Podnosioci zahtjeva izvršili su dana 30.01.2023. godine transakciju, kojom je zaključen CATLA ugovor, koji je predmet Zahtjeva.
- Osnov za podnošenje Zahtjeva je član 4. stav (3), član 5. i član 6. Zakona, u skladu s kojim Konkurencijsko vijeće može izuzeti pojedini restriktivni sporazum od zabrane ukoliko doprinosi unapređenju proizvodnje i distribucije robe unutar Bosne i Hercegovine, ili promociji tehničkog i ekonomskog napretka, pri čemu potrošačima omogućava pravičan udio koristi, dok u isto vrijeme ne nameće ograničenja koja nisu neophodna za postizanje cilja sporazuma, odnosno ne omogućava isključivanje konkurencije u bitnom dijelu predmetnih proizvoda.
- Podnosioci zahtjeva su ranije međusobno zaključili niz ugovora (u daljem tekstu: originalni aranžmani), uključujući Ugovor o distribuciji od dana 29. januara 2020. godine, prema kom su privrednom subjektu Philip Morris dodijeljena ekskluzivna prava za komercijalizaciju bezdimnih proizvoda privrednog subjekta KT&G i svaki razvoj tih bezdimnih proizvoda na tržištima van Republike Koreje. Bezdimni proizvodi u pitanju obuhvataju tehnološke sisteme, uključujući proizvode od duvana na grijanje, elektronske cigarete ili hibridne sisteme (*tj.* sisteme koji koriste i tehnologiju elektronske cigarete i duvana na grijanje), odnosno njihove odgovarajuće uređaje i potrošni materijal. Privredni subjekt Philip Morris je takođe imao ekskluzivna prava na neophodnu intelektualnu svojinu i prava na brendiranje kompanije KT&G kako bi efikasno komercijalizovao ove bezdimne proizvode.
- Prije implementacije originalnih aranžmana u Bosni i Hercegovini, Podnosioci zahtjeva su dana 13.09.2021. godine zatražili prethodno odobrenje Konkurencijskog vijeća da je Ugovor o distribuciji usklađen sa relevantnim pravilima konkurencije u Bosni i Hercegovini, što je potvrđeno Rješenjem broj: UP-03-26-4-038-24/21 od 17.02.2022. godine, kojim se odobrava njegovo pojedinačno izuzeće do 29.01.2023. godine (u daljem tekstu: Rješenje o izuzeću), a koje je Rješenjem broj: UP-04-26-4-026-13/22 od 26.01.2023. godine produženo do 26.10.2023. godine (u daljem tekstu: Rješenje o produženju izuzeća).
- Od originalnih aranžmana, privredni subjekt Philip Morris stavio je na tržište bezdimne proizvode privrednog subjekta KT&G u preko 30 zemalja širom svijeta. Originalni aranžmani su omogućili privrednom subjektu Philip Morris da se približi svom cilju tranzicije u budućnost bez dima, istovremeno pružajući potrošačima dodatni izbor bezdimnih proizvoda po standardima visokog kvaliteta i po različitim cijenama.
- Uvažavajući pozitivne efekte originalnih aranžmana, Podnosioci zahtjeva nastoje da nastave svoj strateški poslovni odnos. U tom cilju su dana 30.01.2023. godine zaključili predmetnu transakciju. Ugovori koji su predmet transakcije zamijenit će originalne aranžmane, sa izuzetkom sporazuma o intelektualnom vlasništvu i sporazuma o alternativnom rješavanju sporova koji su prethodno ugovoreni između Podnosilaca zahtjeva.
- U okviru predmetne transakcije, privredni subjekt (..)**¹.
- Privredni subjekt Philip Morris će zadržati relevantna ekskluzivna prava na KT&G-ova srodna prava intelektualne svojine i žigove neophodne za komercijalizaciju Portfolio platformi prema CATLA ugovoru. Pored toga, privredni subjekt (..)**.

¹ podaci predstavljaju poslovnu tajnu u smislu člana 38. Zakona o konkurenciji

- Privredni subjekt Philip Morris će preuzeti značajne obaveze obima za potrošni materijal koje će obezbijediti kontinuirano snabdijevanje KT&G-ovim proizvodima na tržištima izvan Republike Koreje i Rusije, uključujući Bosnu i Hercegovinu. Ove obaveze obima će podstaći privredni subjekt Philip Morris da komercijalizuje što veći broj KT&G-ovih proizvoda tokom trajanja CATLA ugovora i obezbijediće da potrošači nastave koristiti prednosti odnosa Podnosilaca zahtjeva u skladu sa transakcijom.
- Privredni subjekti Philip Morris i KT&G uspostaviće upravni odbor koji će raspravljati o pitanjima kao što su ispravke koje Philip Morris zahtjeva u pogledu KT&G-ovih Portfolio platformi. U skladu sa odlukom upravnog odbora, privrednom subjektu Philip Morris može biti odobreno da proizvodi bilo koji KT&G-ov potrošni materijal za Portfolio platformu.
- KT&G-ovi inovativni proizvodi omogućavaju privrednom subjektu Philip Morris da nastavi poticati širok spektar odraslih pušača, koji bi inače nastavili da puše, da pređu na bezdimne proizvode ne samo održavanjem, već i osnaživanjem svog širokog portfolija alternativa sagorijevajućim duvanskim proizvodima, s raznolikim izborom ukusa, cijena i tehnologije na sve većem broju tržišta.
- Privredni subjekt KT&G će indirektno nastaviti da proširuje i konsolidira prodaju svojih bezdimnih proizvoda van Republike Koreje. Privredni subjekt Philip Morris bi doprinio svojim resursima, znanjem i infrastrukturom za međunarodna tržišta, proširujući potrošačima pristup bezdimnim proizvodima KT&G-a i pružajući atraktivne platforme za uspostavljanje prisustva KT&G-a na tržištima koja su predmet transakcije. Privredni subjekt KT&G će nastaviti da koristi prednosti tehničke, naučne i međunarodne ekspertize privrednog subjekta Philip Morris u pomaganju odraslim pušačima da pređu na bolje alternative, što je takođe identificirano kao ključni strateški cilj.
- Imajući u vidu prirodu proizvoda koji je predmet CATLA ugovora, a u skladu sa prethodnom praksom Konkurencijskog vijeća, Podnosioci zahtjeva predlažu da se relevantno tržište proizvoda po predmetnom Zahtjevu definiše kao tržište veleprodaje nesagorijevajućih proizvoda koji su alternativa cigaretama. Podnosioci zahtjeva za relevantno geografsko tržište predlažu teritoriju Bosne i Hercegovine, uzimajući u obzir nadležnosti Konkurencijskog vijeća, kao i regulatorni režim kojim se regulišu odnosi proizvodi.
- Podnosioci zahtjeva navode da se struktura relevantnog tržišta nije značajno promijenila od donošenja navedenih Rješenja o izuzeću i Rješenja o produženju Ugovora o distribuciji do podnošenja ovog Zahtjeva.
- Transakcija počiva na tome da KT&G ne vrši aktivnu prodaju proizvoda od duvana za grijanje, elektronskih cigareta ili hibridnih proizvoda van Republike Koreje i malo je vjerovatno da bi KT&G u odsustvu transakcije bio u mogućnosti da nastavi sa pružanjem proizvoda koje Philip Morris trenutno komercijalizuje u Bosni i Hercegovini prema originalnim aranžmanima.
- Iz perspektive privrednog subjekta Philip Morris ovaj aranžman je u skladu sa njegovom osnovnom strategijom premještanja osnovnog poslovanja sa konvencionalnih cigareta na bezdimne proizvode, a naročito da uspostave nesagorijevajuće proizvode kao ključne za prelazak potrošača sa konvencionalnih cigareta. Distribucija KT&G-ovih proizvoda će omogućiti da Philip Morris pristupi većem broju potrošača širom svijeta, nego što sad može svojim IQOS proizvodima kroz uključivanje hibridnih proizvoda KT&G-a (za koje ne postoji Philip Morris ekvivalent) i mogućnost uključivanja još jednog brenda na drugom (vjerovatno nižem) cjenovnom nivou. Iz perspektive privrednog subjekta KT&G, transakcija će omogućiti KT&G-u atraktivnu platformu za lansiranje svojih proizvoda izvan Koreje, a ekspertiza Philip Morris-a lansiranju sličnih proizvoda je značajan motiv za KT&G da zaključi ovaj aranžman.
- Kao i kod originalnih aranžmana, transakcija povećava učinak i uopćeno će generisati pozitivne efekte za potrošače i konkurenciju na tržištu Bosne i Hercegovine, uključujući širi izbor proizvoda i više alternativa za prelazak sa sagorijevajućih cigareta. KT&G-ovi inovativni proizvodi će omogućiti

Philip Morris-u da osnaži svoj široki portfolio alternativa konvencionalnim duvanskim proizvodima i nastavi da predstavlja širok spektar potrošača sa raznovrsnim izborom ukusa, cijena i tehnologije kako bi podstakao njihov prelazak na bezdimne proizvode. Pored toga, transakcija će dovesti do pozitivnih ishoda u smislu konkurencije, pošto će Philip Morris nastaviti da širi prodaju KT&G-ovih bezdimnih proizvoda van Republike Koreje, povećavajući međunarodni brend KT&G i razvijajući njegovo tržišno prisustvo u većem obimu jurisdikcija.

- Transakcija bi bosanskohercegovačkim potrošačima pružila više opcija u pogledu ostavljanja cigareta, nudeći poboljšani portfolio koji će im pružiti sve širi spektar izbora ukusa, cijena i tehnologije, proširujući izbor na KT&G-ove proizvode i omogućavajući dodatne zdravstvene benefite. Očekuje se da će KT&G-ovi proizvodi zadržati niže cijene u poređenju sa IQOS/HEETS-om i da će omogućiti atraktivnu alternativu za bosanskohercegovačke potrošače koji vode računa o troškovima, što će dovesti do sveukupne konkurentnije ponude. Pored toga, privredni subjekt KT&G je dužan da obezbijedi da proizvodi u potpunosti budu usklađeni sa primjenjivim Philip Morris standardima proizvoda i ključnim kvalitetima procesa, kao i da u potpunosti poštuje primjenjive regulatorne zahtjeve, a Philip Morris je među najboljima u svijetu u pogledu primjene istih, obezbjeđujući visok nivo kvaliteta proizvoda i usluge.
- Kao i kod originalnih aranžmana, transakcija podrazumijeva određene odredbe o ekskluzivnosti i zabrani konkurencije koje čine njen sastavni dio, a koje su objektivno neophodne za sprovođenje njihovih odredbi i proporcionalne su tekućim ciljevima Podnosilaca zahtjeva.
- U skladu sa CATLA ugovorom, KT&G će dodijeliti Philip Morris-u ekskluzivna prava na stavljanje u promet KT&G-ovog sistema portfolio proizvoda koje Podnosioci zahtjeva povremeno uključuju u njega, na tržištima van Republike Koreje i Rusije. Privredni subjekt KT&G će se takođe obavezati da neće konkurisati sa istim portfolio proizvodima koji čine dio CATLA ugovora, ili sa bilo kojim konkurentskim proizvodima za te proizvode, ili ugovoriti/dozvoliti bilo kojoj trećoj strani da to učini u Republici Koreji i Rusiji. Trajanje ovih odredbi o ekskluzivnosti i zabrani konkurencije je u skladu sa CATLA ugovorom za početni period od pet (5) godina. Iako su, kao i osnovni ugovori, ove odredbe predviđene da budu produžene za uzastopne periode od pet (5) godina, svako buduće produženje podliježe obezbjeđivanju da je CATLA ugovor u skladu sa relevantnim zakonom o konkurenciji i preovlađujućim tržišnim uslovima u vrijeme nastanka takve obnove.
- Podnosioci zahtjeva smatraju da su odredbe o ekskluzivnosti i zabrani konkurencije neophodne za postizanje efekata transakcije u korist potrošača i konkurencije. Bez odredbi o ekskluzivnosti i zabrani konkurencije, privredni subjekt Philip Morris ne bi zaključio revidirane aranžmane, s obzirom da ulaže značajna dodatna sredstva u unapređenje komercijalizacije KT&G-ovih proizvoda, kao cilja koji se oslanja na sposobnost Podnosilaca zahtjeva da međunarodno izgrade koherentan imidž brenda. Odredbe o ekskluzivnosti su neophodne za Philip Morris da bi preduzeo ove investicije i da u kontinuitetu gradi međunarodni brend, odobren od strane Philip Morris-ovog brenda: IQOS-a. Ukoliko se utvrdi da su ove odredbe nezakonite na bilo kom tržištu, od Podnosilaca zahtjeva bi se zahtijevalo da ponovo pregovaraju o ključnim ekonomskim odredbama dokumenata transakcije.
- Investicije privrednog subjekta Philip Morris su bile od suštinskog značaja za postizanje osnovnih pro-konkurentnih ciljeva aranžmana Podnosilaca zahtjeva, povećanje svijesti o međunarodnom brendu KT&G-a i plasiranju njegovih bezdimnih proizvoda na više od 30 različitih tržišta.
- S obzirom na veličinu ulaganja privrednog subjekta Philip Morris u bezdimne proizvode KT&G-a, i na građenje KT&G brenda van Republike Koreje, i period tokom kojeg će se ostvariti povrat njegovih trenutnih i budućih ulaganja, trajanje odredbi o ekskluzivnosti ne prelazi ono što je objektivno neophodno da bi se ostvarili ciljevi Podnosilaca zahtjeva. Postoje dovoljne mjere zaštite koje obezbjeđuju da ove odredbe nemaju nikakva nepotrebna ograničenja osim onih koji su neophodni da bi se postigla njihova korist. U isto vrijeme, svako obnavljanje ovih odredbi CATLA ugovora, biće predmet novog pregleda preovlađujućih tržišnih uslova i pravila konkurencije u tom trenutku.

- Privredni subjekt KT&G će biti slobodan da komercijalizuje i da se takmiči sa privrednim subjektom Philip Morris kroz sve nove duvanske proizvode za grijanje, e-cigarete ili hibridne sisteme koje Podnosioci zahtjeva ne pristanu da povremeno uključe u CATLA ugovor, i pod bilo kojim drugim brendom izuzev licenciranog brenda.
- Transakcija omogućava plasiranje inovativnih proizvoda na tržište korištenjem resursa postojećeg igrača na tržištu, značajno smanjujući vremensko kašnjenje i donoseći značajnu efikasnost. Istovremeno, Philip Morris-ovi ključni konkurenti su na uporedivoj tržišnoj poziciji i imaju na raspolaganju ili u razvoju slične sopstvene ponude. Shodno tome, Podnosioci zahtjeva smatraju da bi Konkurencijsko vijeće trebalo da izuzme CATLA ugovor od zabrane, predlažući donošenje rješenja kojim se odobrava pojedinačno izuzeće sa periodom trajanja do 30.01.2028. godine, odnosno na period od pet (5) godina od momenta zaključenja CATLA ugovora.

Konkurencijsko vijeće je na osnovu iznesenih navoda utvrdilo da se u predmetnom slučaju radi o restriktivnom sporazumu čijim provođenjem može doći do sprečavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišne konkurencije na relevantnom tržištu, ograničavanjem i kontrolom proizvodnje, tržišta, tehničkog razvoja ili ulaganja, odnosno podjelom tržišta ili izvora snabdjevanja, u smislu člana 4. stav (1) tačka b) i c) Zakona, te ocijenilo da pojedinačno izuzeće CATLA ugovora u skladu sa članom 5. Zakona, nije moguće utvrditi bez provođenja postupka, pa je shodno tome dana 10.08.2023. godine pod brojem: UP-06-26-4-006-14/23 donijelo Zaključak o pokretanju postupka.

4. Postupak nakon donošenja Zaključka o pokretanju postupka

Nakon pokretanja postupka Konkurencijsko vijeće je izvršilo analizu podataka i dokumentacije iz Zahtjeva, kao i dokumentacije i podataka koju su Podnosioci zahtjeva dostavili nakon pokretanja postupka, te utvrdilo koje bi još podatke trebalo prikupiti da bi se moglo pristupiti donošenju odluke u predmetnom postupku.

Nakon donošenja Zaključka o pokretanju postupka, Podnosioci zahtjeva dostavili su Konkurencijskom vijeću još četiri podneska koja su smatrali bitnim za rješavanje njihovog Zahtjeva, i to:

- 1) Podnesak zaprimljen dana 12.09.2023. godine pod brojem: UP-06-26-4-006-19/23, kojim se dostavlja Rješenje o pojedinačnom izuzeću broj: 4/0-02-380/2023-15 od 31.08.2023. godine, doneseno od strane Komisije za zaštitu konkurencije Srbije, a kojim se od zabrane izuzima predmetna transakcija Podnosilaca zahtjeva, odnosno kojim su od zabrane izuzeti Ugovor o okvirnoj komercijalizaciji i tehnološkoj licenci, Ugovor o licenci za žig i Ugovor o isporuci i logističkim uslugama, zaključeni dana 30.01.2023. godine;
- 2) Podnesak zaprimljen dana 05.10.2023. godine pod brojem: UP-06-26-4-006-20/23, kojim su dostavljeni dopunjeni podaci vezani za tržišne udjele učesnika na tržištu veleprodaje nesagorijevajućih proizvoda koji su alternativa cigaretama u Bosni i Hercegovini, te podaci vezani za tržišno prisustvo KT&G-a u Bosni i Hercegovini;
- 3) Podnesak zaprimljen dana 13.10.2023. godine pod brojem: UP-06-26-4-006-21/23, kojim su dostavljeni podaci vezani za distribuciju KT&G-ovih proizvoda na tržištu Bosne i Hercegovine;
- 4) Podnesak zaprimljen dana 08.11.2023. godine pod brojem: UP-06-26-4-006-22/23, kojim su dostavljeni dopunjeni podaci o tržišnim udjelima Podnosilaca zahtjeva i njihovih konkurenata na tržištu veleprodaje nesagorijevajućih proizvoda koji su alternativa cigaretama u Bosni i Hercegovini za 2022. godinu.

Konkurencijsko vijeće je tokom provođenja postupka utvrdilo da se u predmetnom slučaju radi o osjetljivom tržištu i da je za utvrđivanje činjeničnog stanja i ocjenu dokaza potrebno više vremena za prikupljanje relevantnih podataka, pa je shodno tome dana 09.11.2023. godine, pod brojem: UP-06-26-

4-006-23/23, donijelo Zaključak o produženje roka za donošenje konačnog rješenja za dodatna 3 (tri) mjeseca, u smislu člana 41. stav (2) Zakona.

U produženom roku, Konkurencijsko vijeće je od Podnosilaca zahtjeva, aktom broj: UP-06-26-4-006-25/23 od 22.01.2024. godine, tražilo pojašnjenje da li je CATLA ugovor za koji se traži izuzeće, povezan i po kom osnovu, sa prethodnim izuzećem Ugovora o distribuciji, odobrenog Rješenjem o izuzeću Konkurencijskog vijeća.

Podnosioci zahtjeva, dostavili su traženo pojašnjenje podneskom zaprimljenim dana 23.01.2024. godine pod brojem: UP-06-26-4-006-26/23, navodeći da CATLA ugovor nije povezan sa pojedinačnim izuzećem Ugovora o distribuciji, koje je Konkurencijsko vijeće odobrilo svojim Rješenjem o izuzeću, te da se u predmetnom slučaju radi o novom ugovoru sa novim pravima i obavezama, navodeći pri tom da CATLA ugovor predviđa nove finansijske uslove između ugovornih strana, nove uslove licenciranja žigova, različite uslove za raskid ugovora, kao i to da će po CATLA ugovoru privredni subjekt Philip Morris imati veću fleksibilnost da doda nove bezdimne proizvode koje je razvio KT&G.

5. Relevantno tržište

Da bi utvrdilo da li su ispunjeni uslovi za pojedinačno izuzeće, Konkurencijsko vijeće je prilikom ocjene CATLA ugovora moralo prvo utvrditi relevantno tržište proizvoda/usluga i relevantno geografsko tržište, a u skladu sa članom 3. Zakona, te odredbama člana 4. i 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta.

Relevantno tržište, u smislu člana 3. Zakona, te člana 4. i 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, čini tržište određenih proizvoda/usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti na određenom geografskom tržištu.

Prema odredbi člana 4. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište proizvoda buhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uslovima, imajući u vidu posebno njihove bitne karakteristike, kvalitet, uobičajenu namjenu, način upotrebe, uslove prodaje i cijene.

Prema odredbi člana 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno geografsko tržište obuhvata cjelokupnu ili značajan dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojoj privredni subjekti djeluju u prodaji i/ili kupovini relevantne usluge pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima i koji to tržište bitno razlikuju od uslova konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

Podnosioci zahtjeva su imajući u vidu praksu Konkurencijskog vijeća izraženu u Rješenju o izuzeću, kao i u Rješenju o produženju izuzeća, i prirodu proizvoda koji su predmet CATLA ugovora, predložili da se relevantno tržište proizvoda definiše kao tržište veleprodaje nesagorijevajućih proizvoda koji su alternativa cigaretama, a za relevantno geografsko tržište teritoriju Bosne i Hercegovine.

Konkurencijsko vijeće je prilikom određivanja relevantnog tržišta predmetnog sporazuma u obzir uzelo djelatnost koja će se obavljati prilikom provođenja CATLA ugovora u Bosni i Hercegovini, vrstu i prirodu proizvoda koji su predmet CATLA ugovora, te geografsko područje Bosne i Hercegovine na kojem će se vršiti prodaja proizvoda koji su predmet CATLA ugovora.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da se u predmetnom slučaju radi o veleprodaji nesagorijevajućih proizvoda koji su alternativa cigaretama privrednog subjekta KT&G, koja će se vršiti putem distributivne mreže privrednog subjekta Philip Morris na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

U skladu sa navedenim, Konkurencijsko vijeće je za relevantno tržište odredilo tržište veleprodaje nesagorijevajućih proizvoda koji su alternativa cigaretama u Bosni i Hercegovini.

6. Analiza relevantnog tržišta

Podnosioci zahtjeva navode da postoji određen broj značajnih karakteristika "nesagorijevajućih proizvoda koji su alternativa cigaretama" (tzv. NCA proizvodi) koje utiču na uslove ulaska ili investicije i stručnost neophodne za uspostavljanje proizvoda na održivoj osnovi na tržištu. Iako namijenjeno zamjeni konvencionalnih cigareta, bezdimni proizvodi su kompleksniji za korištenje i potrošačima je neophodna obuka i podrška radi prelaska, a takođe je potreban i viši nivo post-prodajnih usluga kojima bi se rješavale tehnički problemi prilagođavanja na korištenje elektronskog uređaja sa potrošnim proizvodom u usporedbi sa jednokratnom cigaretom.

Iako proizvodi ne koriste isti branding kao konvencionalne cigarete, Podnosioci zahtjeva smatraju da je reputacija dobavljača važnija za pušače koji se pouzdaju u brend ili brendove, koji moraju da investiraju u nabavku uređaja radi prelaska na proizvod, kao i za izbor prelaska na alternativni proizvod ili izbor između različitih proizvoda. Također, smatraju da postoje i veće regulatorne nesigurnosti i kompleksnosti u vezi sa proizvodima, imajući u vidu njihovu inovativnu prirodu i manje dostupnih studija o njihovoj bezbjednosti, izazivanju zavisnosti, i atraktivnosti, pa shodno tome, postoje naročiti izazovi u plasiranju proizvoda na tržište u više jurisdikcija, naročito za dobavljače kakav je KT&G koji ima ograničeno međunarodno poslovanje ili iskustvo (uključujući i Bosnu i Hercegovinu), i ograničeno prepoznat brend ili ime, zbog čega Philip Morris-ovi resursi, znanje i infrastruktura omogućavaju značajne benefite za marketing proizvoda van Koreje.

Prema Podnosiocima zahtjeva, poslije donošenja Rješenje o izuzeću (17.02.2022. godine) i Rješenja o produženju izuzeća (26.01.2023. godine), nije bilo bitnijih promjena strukture relevantnog tržišta. S obzirom da nema dostupnih eksternih studija ili analiza tržišta, niti u Bosni i Hercegovini postoji službeni izvor ili statistički podaci o prodaji relevantnih proizvoda, Podnosioci zahtjeva su na osnovu kriterija prodajnih vrijednosti dali svoju okvirnu procjenu tržišnih udjela Podnosilaca zahtjeva i njihovih konkurenata na relevantnom tržištu za 2022. godinu, koja je prikazana u sljedećoj tabeli:

Tabela br.1

Red. br.	Učesnik na tržištu (Brend proizvoda)	Procijenjeni tržišni udio (%)
1.	(..)**	(..)**
2.	(..)**	(..)**
3.	(..)**	(..)**
4.	(..)**	(..)**
5.	(..)**	(..)**
6.	(..)**	(..)**
7.	(..)**	(..)**
8.	(..)**	(..)**
9.	(..)**	(..)**
10.	(..)**	(..)**
11.	(..)**	(..)**
12.	(..)**	(..)**
Ukupno:		(..)**
Ukupno 1+3:		(..)**

Izvor: podaci iz Zahtjeva

Prema podacima o tržišnim udjelima na relevantnom tržištu u 2022. godini, navedenim u Tabeli br.1, privredni subjekt Philip Morris imao je tržišni udio od (..)**%, dok je privredni subjekt KT&G imao tržišni udio od (..)**%, što u konačnici daje njihov zajednički tržišni udio od (..)**%.

Pozivajući se na ranije doneseno Rješenje o izuzeću i Rješenje o produženju izuzeća, Podnosioci zahtjeva smatraju da navedeni tržišni udjeli, koji su dati na osnovu kriterija prodajnih vrijednosti, ne odražavaju stvarnu tržišnu moć učesnika na tržištu veleprodaje nesagorijevajućih proizvoda koji su alternativa cigaretama u Bosni i Hercegovini.

Postojanje tržišne moći, odnosno tržišne snage je uslov za postojanje dominantnog položaja određenog privrednog subjekta, odnosno privrednih subjekata na relevantnom tržištu, s tim da takav položaj u pravilu nije zabranjen, kako je to propisano članom 3. stav (1) i članom 4 stav (1) Odluke o definisanju kategorija dominantnog položaja.

7. Analiza efekata sporazuma

Ugovor se kao i kod originalnih aranžmana, zasniva na tome da KT&G ne vrši aktivnu prodaju proizvoda od duvana za grijanje, elektronskih cigareta ili hibridnih proizvoda van Republike Koreje.

Prema Podnosiocima zahtjeva, (..)**.

Koristi koje CATLA ugovor donosi privrednom subjektu Philip Morris, prema Podnosiocima zahtjeva, zasnivaju se na njegovoj strategiji premještanja osnovnog poslovanja sa konvencionalnih cigareta na bezdimne proizvode, omogućavanju pristupa većem broju potrošača širom svijeta putem distribucije KT&G-ovih proizvoda, nego što to sad može sa svojim IQOS proizvodima, kao i uključivanje hibridnih proizvoda KT&G-a za koje ne postoji ekvivalent Philip Morris-a, te mogućnost uključivanja još jednog brenda na drugom cjenovnom nivou.

Kao razloge koje donose korist KT&G-u zaključivanjem predmetne transakcije, Podnosioci zahtjeva navode mogućnost KT&G-a da ima atraktivnu platformu za lansiranje svojih proizvoda izvan Koreje, a ekspertiza Philip Morris-a u lansiranju sličnih proizvoda je značajan motiv za KT&G da zaključi ovaj aranžman.

Pozitivni efekti originalnih aranžmana su prema Podnosiocima zahtjeva razlog za nastavak njihovog međusobnog poslovnog odnosa, te je u tom cilju i zaključena predmetna transakcija. KT&G proizvodi bi trebalo i trenutno upotpunjavaju portfolio Philip Morris-a, čije iskustvo bi doprinijelo njihovom daljem unapređenju i širenju izvan Južne Koreje, što dokazuje uvođenje ovih proizvoda u 30 zemalja širom svijeta. Efekti realizacije CATLA ugovora trebali bi potrošačima na relevantnom tržištu pružiti više opcija u pogledu ostavljanja cigareta, pri tom nudeći poboljšani portfolio sa većim izborom ukusa, cijena i tehnologije, proširujući izbor na KT&G-ove proizvode i omogućavajući dodatne zdravstvene beneficije. Takođe se očekuje da će KT&G-ovi proizvodi na relevantnom tržištu zadržati niže cijene u poređenju sa IQOS/HEETS-om i omogućiti alternativu za potrošače koji vode računa o troškovima, što će dovesti do sveukupne konkurentnije ponude.

Ekspanzijom alternativnih proizvoda koji sadrže nikotin dostupnih na relevantnom tržištu dovešće do povećanja kvaliteta i konkurentnosti tržišta, te uvođenja dodatnih inovacija za potrošače, koje se ne odnose samo na dodatne opcije za elektronske cigarete i nesagorijevajuće proizvode, već potencijalno i hibridne opcije, koje Philip Morris nema u svojoj ponudi. Inovacije i zdravstveni problemi su u osnovi razvoja alternativa konvencionalnim duvanskim proizvodima, zbog čega bi i potrošači na relevantnom tržištu imali koristi od većeg izbora u ovom segmentu.

Privredni subjekt Philip Morris poznat je u svijetu po kvalitetu svojih proizvoda i usluga, pa će u tom smislu i KT&G-ovi proizvodi morati da ih prate, s obzirom da je u skladu sa CATLA ugovorom KT&G dužan da obezbijedi da proizvodi u potpunosti budu usklađeni sa primjenjivim Philip Morris-ovim standardima i kvalitetima procesa i da se u potpunosti poštuju primjenjivi regulatorni zahtjevi. Podnosioci zahtjeva smatraju da će njihova saradnja umanjiti zaostajanje u svakom upravljanju krizama i obezbijediti poboljšanje pokrivenosti i dostupnosti proizvoda, kao i osigurati bolju kontrolu nad tokovima proizvoda i borbu protiv ilegalnog tržišta.

8. Utvrđeno činjenično stanje i ocjena dokaza

U skladu sa članom 4. stav (1) Zakona, zabranjeni su sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričiti i prešutni dogovori privrednih subjekata, kao i odluke i drugi akti privrednih subjekata koji za cilj i posljedicu imaju sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne

konkurencije na relevantnom tržištu, a koji se odnose na direktno ili indirektno utvrđivanje kupovnih i prodajnih cijena ili bilo kojih drugih trgovačkih uslova, ograničavanje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog razvoja ili ulaganja, podjelu tržišta ili izvora snabdijevanja, primjenu različitih uslova za identične transakcije sa drugim privrednim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju, zaključivanje takvih sporazuma kojima se druga strana uslovljava da prihvati dodatne obaveze koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u vezi sa predmetom sporazuma.

U smislu člana 4. stav (3) Zakona, predmetni sporazumi nisu zabranjeni ako doprinose unapređenju proizvodnje ili distribucije robe i/ili usluga unutar Bosne i Hercegovine, ili promociji ekonomskog razvoja i tehničkog razvoja, pri čemu potrošačima omogućavaju pravičan udio koristi koja iz njih proizilazi, a koji nameću samo ograničenja neophodna za postizanje ciljeva i ne omogućavaju isključivanje konkurencije u bitnom dijelu predmetnih proizvoda ili usluga.

U skladu sa članom 5. stav (1) Zakona, Konkurencijsko vijeće, na zahtjev jedne ili više stranaka u sporazumu može donijeti rješenje o pojedinačnom izuzeću od zabrane sporazuma, iz člana 4. stav (1) Zakona, ako sporazum ispunjava uslove, iz člana 4. stav (3) Zakona.

Konkurencijsko vijeće je utvrđujući osnovanost navoda iz Zahtjeva, pri tom koristeći dokumentaciju dostavljenu uz njega i drugu dostupnu dokumentaciju, izvršilo analizu CATLA ugovora i utvrdilo sljedeće:

- CATLA ugovor, kao i kod originalnih aranžmana, podrazumijeva postojanje odredbi o ekskluzivnosti i zabrani konkurencije koje čine njen sastavni dio, koje Podnosioci zahtjeva smatraju neophodnim za sprovođenje CATLA ugovora, a koje su proporcionalne tekućim ciljevima Podnosilaca zahtjeva.
- CATLA ugovorom se zasniva složen poslovni odnos, koji pored ekskluzivne distribucije, ekskluzivne kupovine, zabrane konkurisanja i ustupanja prava intelektualne svojine ima elemente i vertikalnog i horizontalnog restriktivnog sporazuma.
- Ugovorom se nastavlja saradnja između Podnosilaca zahtjeva zasnovana na originalnim aranžmanima, na način da se privredni subjekt KT&G imenuje za ekskluzivnog distributera na globalnom nivou, izuzimajući teritorije Rusije i Republike Koreje, pri tom dajući Philip Morris-u prava da uvozi, izvozi, koristi, čuva, stavlja u promet i/ili distribuira proizvode, koji obuhvataju elektronske cigarete, nesagorijevajuće proizvode i hibridne proizvode (bezdimni proizvodi).
- Portfolio proizvoda Podnosilaca zahtjeva podijeljen je na platforme, koje označavaju određenu tehnologiju, odnosno uređaj i potrošni proizvod koje je za njega vezan. U tom smislu razlikuju se: originalne platforme, koje se odnose na proizvode obuhvaćene originalnim aranžmanima, dodatne platforme, koje se odnose na KT&G-ove proizvode koje će Philip Morris da distribuira, a koje nisu obuhvaćene originalnim platformama, prekinute platforme, kod kojih je došlo do prekida ili isteka ugovora i nove platforme, koje se odnose na proizvode koji nisu obuhvaćeni originalnim i dodatnim platformama, a odnose se na proizvode koje KT&G razvija ili je već razvio.
- Ugovorom privredni subjekt KT&G imenuje Philip Morris-a za ekskluzivnog distributera svake pojedinačne platforme u okviru portfolija i na svim tržištima na inicijalni period od pet godina, pri čemu datum početka primjene originalnih platformi važi od datuma stupanja na snagu CATLA ugovora, a za dodatne platforme od datuma potpisivanja odgovarajućeg priloga dodatnih platformi za svaku od dodatnih platformi pojedinačno. Prema odredbama CATLA ugovora, distribucija proizvoda neće započeti dok se ne dobije odobrenje za potencijalno restriktivne odredbe.
- Privrednom subjektu Philip Morris se daje pravo da bira koje platforme će komercijalizovati, odnosno pravo da odluči koje proizvode iz platformi će stavljati u promet i distribuirati, a koje će povući iz prometa. Povlačenje proizvoda iz prometa smatraće se prekinutim platformama samo u slučaju kada Philip Morris pošalje pismeno obavještenje da ne želi da vrši komercijalizaciju

određenog proizvoda. Takve prekinute platforme KT&G može nakon jedne godine sam komercijalizovati ili to učiniti preko drugog distributera. Privredni subjekt Philip Morris ima isključivo pravo da donosi sve komercijalne odluke, s tim da snosi sve troškove komercijalizacije i da je obavezi u pogledu količine proizvoda koji trebaju da se komercijalizuju.

- Privredni subjekt Philip Morris sam sačinjava i provodi godišnji plan prodaje i marketing za svaku pojedinačnu platformu u okviru portfolija i pri tom je dužan da KT&G-u dostavlja tromjesečne izvještaje o realizaciji tog plana.
- Privredni subjekt KT&G je na zahtjev Philip Morris-a dužan da proizvode iz CATLA ugovora koje je isti prethodno povukao sa tržišta, ponovno proizvede i dostavi, te da ispuni njegove zahtjeve koji se odnose na poboljšanje, razvoj i nove verzije proizvoda. Pored toga, privredni subjekti KT&G i Philip Morris imaju mogućnost da formiraju zajednički brend sa kojim će nastupati na tržištu.
- Nadoknada koju privredni subjekt Philip Morris plaća KT&G-u u skladu sa CATLA ugovorom određena je kao procenat od poslovnog prihoda po platformama, uz jasno definisanje šta se smatra tim prihodom, a šta potpada pod troškove, koji se oduzimaju od prihoda ostvarenog po platformama.
- Privredni subjekt Philip Morris ima obavezu da se za sve proizvode KT&G-a, kao i sve proizvode koje Podnosioci zahtjeva zajednički formiraju, pridržava smjernica KT&G-a vezano za brend, jer se takvi proizvodi mogu prodavati samo uz referencu sa KT&G-ovim licenciranim brendovima, osim u Sjedinjenim Američkim Državama, ako je neki KT&G brend tamo bio prethodno korišten.
- Privredni subjekt KT&G proizvodnju potrošnih proizvoda zajedno sa njihovim dizajniranjem i poboljšanjima povjerava Philip Morris-u, uz obavezu Philip Morris-a na ekskluzivnu kupovinu svih proizvoda obuhvaćenih CATLA ugovorom, osim potrošnih proizvoda koje Philip Morris sam proizvodi, sa izuzetkom u slučaju da se KT&G drugačije saglasi.
- Privredni subjekt KT&G se CATLA ugovorom obavezuje da neće konkurisati platformama koje su njime obuhvaćene ili sa bilo kojim drugim konkurentskim platformama i da neće dozvoliti da bilo koji drugi privredni subjekt to učini sa njegovim proizvodima van teritorija Rusije i Republike Koreje. Navedeno važi i za proizvode koje Philip Morris, u skladu sa CATLA ugovorom, nije odabrao za komercijalizaciju.
- Pravila kod novih proizvoda u okviru postojećih i novih platformi su nešto drugačija. Tako se kod novih ili unapređenih (ažuriranih) proizvoda koje razvije KT&G ili se razviju u ime KT&G-a u okviru originalnih ili dodatnih platformi, takav proizvod obuhvata CATLA ugovorom samo ako ga u roku od šest mjeseci Philip Morris odabere kao proizvod koji će staviti na tržište. CATLA ugovorom se predviđa i pravo prvenstva Philip Morris-a da distribuiraju nove platforme.
- Privredni subjekt KT&G u svrhu komercijalizacije proizvoda ustupa svoja prava intelektualne svojine Philip Morris-u, s tim da KT&G ima isključivo pravo da podnese zahtjev i pokrene postupak u vezi registracije intelektualne svojine za KT&G-ov proizvod, dok Philip Morris ima isključivo pravo da to isto uradi u pogledu intelektualne svojine kod proizvodnje Philip Morris-ovih proizvoda.
- Ugovorom je predviđeno osnivanje radne grupe u koju će privredni subjekti Philip Morris i KT&G imenovati po tri člana (izvršna službenika). Radna grupa nema ovlaštenje da mijenja odredbe CATLA ugovora ili drugih transakcionih dokumenata. Radna grupa je odgovorna za rješavanje određenih pitanja između KT&G-a i Philip Morris-a, koji se odnose na razgovore oko izmjene CATLA ugovora zbog njegovog neprovođenja, razgovore o izmjenama u ekonomskim pitanjima CATLA ugovora nakon izmjena ekskluzivnosti, koja nastanu u vezi sa tržištima, platformama ili proizvodima, razgovore i saglašavanje sa zahtjevom Philip Morris-a vezanim za poboljšanje proizvoda koje će uraditi KT&G, konsultacije i odluku o proizvodnji i objektima za proizvodnju KT&G-a u kojima će se proizvoditi potrošni proizvodi u ime ili od strane Philip Morris-a, za konsultacije o bilo kojem smanjenju preduzetničkog kapitala, ostala pitanja koja su po bilo kom

transakcionom dokumentu propisana ili definisana kao posao radne grupe i ostala pitanja koja u pisanoj formi odobre privredni subjekti KT&G i Philip Morris kao posao radne grupe. Pored navedenog, radna grupa je odgovorna za razvoj platformi u okviru portfolija, nakon uzimanja u obzir bilo kojih komercijalnih uslova privrednih subjekata KT&G i Philip Morris.

Nakon analize CATLA ugovora, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo činjenice i ocijenilo dokaze iznesene u predmetnom postupku, kako slijedi:

- Primjena CATLA ugovora predviđa postojanje restrikcija, koje se odnose na: ekskluzivnu distribuciju privrednog subjekta Philip Morris na globalnom nivou, ekskluzivnu prodaju od strane KT&G-a i ekskluzivnu kupovinu proizvoda od strane Philip Morris-a za potrebe globalne komercijalizacije, te zabranu konkurisanja privrednog subjekta KT&G privrednom subjektu Philip Morris sa proizvodima koji su predmet CATLA ugovora. Takođe, CATLA ugovor sadrži i odredbe kojima privredni subjekt KT&G prenosi i daje pravo na korištenje prava intelektualne svojine Philip Morris-a (licenca i mogućnost podlicenciranja), što se može posmatrati kao sredstvo za efikasno provođenje ekskluzivne distribucije i efikasnu primjenu CATLA ugovora.
- Konkurencijsko vijeće je prilikom donošenja odluke u predmetnom postupku imalo u vidu cijelu transakciju, bez obzira što je odlučivalo samo o CATLA ugovoru. CATLA ugovor je za potrebe primjene na području Bosne i Hercegovine cijenjen samo kao vertikalni sporazum bez obzira što isti ima i elemente horizontalnog sporazuma. Ovo iz razloga što će se proizvodi koji su predmet CATLA ugovora na teritoriji Bosne i Hercegovine samo distribuirati, s obzirom da u Bosni i Hercegovini ne postoji proizvodnja, niti je u skladu sa CATLA ugovorom predviđena uspostava proizvodnje Podnosilaca zahtjeva, što predmetnom ugovoru daje pretežno vertikalni karakter.
- Konkurencijsko vijeće je u skladu sa karakterom sporazuma cijenilo mogućnost primjene Odluke o grupnom izuzeću sporazuma između privrednih subjekata koji djeluju na različitim nivoima proizvodnje, odnosno distribucije (vertikalni sporazumi), te imajući u vidu da tržišni udio privrednog subjekta Philip Morris kao ekskluzivnog kupca i distributera proizvoda koji su predmet CATLA ugovora na relevantnom tržištu iznosi (..)**%, utvrdilo da CATLA ugovor ne ispunjava uslov za grupno izuzeće u smislu člana 11. navedene Odluke. Takođe, Konkurencijsko vijeće je shodno tržišnim udjelima Podnosilaca zahtjeva na relevantnom tržištu, cijenilo i uslove za postojanje sporazuma male vrijednosti, u skladu sa članom 8. Zakona, kada se odredbe o zabrani restriktivnih sporazuma iz člana 4. stav (1) Zakona ne primjenjuju i utvrdilo da CATLA ugovor ne ispunjava ni te uslove.
- Restriktivni sporazum za koji se u skladu sa članom 5. stav (1) Zakona traži izuzeće od zabrane, može biti izuzet od zabrane ako ispunjava uslove propisane odredbama člana 4. stav (3) Zakona. Navedenim odredbama je propisano da restriktivni sporazumi iz član 4. stav (1) Zakona nisu zabranjeni ako doprinose unapređenju proizvodnje ili distribucije robe i/ili usluga unutar Bosne i Hercegovine, ili promociji tehničkog i ekonomskog razvoja, pri čemu potrošačima omogućavaju pravičan udio koristi koja iz njih proizilazi, a koji nameću samo ograničenja neophodna za postizanje ciljeva i ne omogućavaju isključivanje konkurencije u bitnom dijelu predmetnih proizvoda ili usluga.
- Konkurencijsko vijeće je ocjenjujući ispunjenost uslova sporazuma u pogledu doprinosa unapređenju proizvodnje i distribucije robe na tržištu Bosne i Hercegovine, odnosno promociji tehničkog i ekonomskog razvoja, prihvatilo navode Podnosilaca zahtjeva da CATLA ugovor omogućava širenje prodaje KT&G-ovih bezdimnih proizvoda, jačajući njegovo prisustvo na relevantnom tržištu. KT&G proizvodi upotpunjavaju portfolio Philip Morris-a, koji uz svoje iskustvo, resurse i infrastrukturu može doprinijeti njihovom daljem unapređenju i pomoći daljem plasmanu proizvoda koji nastaju razvojem novih tehnologija. Evidentno je da većina velikih duvanskih kompanija na nacionalnoj teritoriji posluje samo sa jednim distributerom, pri čemu prodavci nude raznolik portfolio sa više brendova, imajući u vidu potrošačke preferencije u pogledu brendiranja i kvaliteta proizvoda. S tim u vezi prihvaćeni su navodi Podnosilaca zahtjeva (..)**.

- Konkurencijsko vijeće je ocjenjujući ispunjenost uslova sporazuma, kojim se omogućava pravičan udio koristi potrošačima, prihvatilo navode Podnosioca zahtjeva da će ekskluzivna distribucija pružiti potrošačima širi spektar izbora ukusa, cijena i tehnologije, proširujući izbor na KT&G proizvode i omogućavajući dodatne zdravstvene beneficije. Prema navodima Podnosioca zahtjeva, radi se o proizvodima koji su manje štetni od konvencionalnih duvanskih proizvoda, a inovacije i smanjenje zdravstvenih problema su u osnovi razvoja alternativa konvencionalnim duvanskim proizvodima. Namjera Podnosioca zahtjeva je da KT&G proizvodi zadrže niže cijene u poređenju sa IQOS/HEETS-om, što će omogućiti atraktivnu alternativu za bosanskohercegovačke potrošače koji vode računa o troškovima i dovesti do sveukupne konkurentnije ponude. Konkurencijsko vijeće je u obzir uzelo i navode Podnosioca zahtjeva da bi povećanje dostupnosti alternativnih proizvoda koji sadrže nikotin na bosanskohercegovačkom tržištu dovelo do sveukupnog opšteg povećanja kvaliteta i konkurentnosti tržišta, kao i uvođenja dodatnih inovacija za lokalne potrošače. Proizvodi koji su predmet CATLA ugovora proizvođače se u skladu sa regulatornim zahtjevima i primjenjivim standardima Philip Morris-a, dok će međusobna saradnja Podnosioca zahtjeva obezbjediti poboljšanje pokrivenosti i dostupnosti tih proizvoda.
- Konkurencijsko vijeće je ocjenjujući ispunjenost uslova sporazuma, koji se odnose na ograničenja neophodna za postizanje ciljeva, a koja ne omogućavaju isključivanje konkurencije u bitnom dijelu predmetnih proizvoda, prihvatilo navode Podnosioca zahtjeva da su odredbe o ekskluzivnosti i zabrani konkurencije objektivno neophodne i proporcionalne ciljevima Podnosioca zahtjeva u vezi sa provođenjem CATLA ugovora. Odredbe CATLA ugovora o ekskluzivnoj kupovini, ekskluzivnoj prodaji, zabrani konkurisanja i ekskluzivnom pravu korištenja intelektualne svojine u svrhu prodaje proizvoda obuhvaćenih CATLA ugovorom mogu su posmatrati kao kompenzacija privrednom subjektu Philip Morris za njegov angažman i investicije u promociji i prodaji proizvoda KT&G-a, pri čemu treba imati u vidu sve jači pritisak alternativnih dobavljača koji ublažava ograničavajuće efekte. Konkurencijsko vijeće je prilikom ove ocjene imalo u vidu trajanje odredbi o ekskluzivnosti i zabrani konkurencije, kao i to da se u predmetnom slučaju radi o ugovoru koji ima dejstvo širom svijeta, koji omogućava postepeno lansiranje proizvoda na raznim tržištima. Takođe, Konkurencijsko vijeće je u obzir uzelo i činjenicu da se CATLA ugovor odnosi na brendove koji su u Bosni i Hercegovini zastupljeni preko originalnih aranžmana, pri čemu primjena sporazuma neće dovesti do povećanja ograničenja intra-brand konkurencije (konkurencija distributera iste robne marke), nego što je to posljedica originalnih aranžmana, odnosno prethodno izuzetog Ugovora o distribuciji koji su Podnosioci zahtjeva zaključili dana 29. januara 2020. godine.

Na osnovu navedenog, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da su Podnosioci zahtjeva u dovoljnoj mjeri argumentovali ispunjenost Zakonom propisanih uslova za pojedinačno izuzeće CATLA ugovora, te je odlučilo kao u tački 1. dispozitiva ovog Rješenja.

Početak i trajanje pojedinačnog izuzeća restriktivnog sporazuma propisani su odredbama člana 6. stav (2) i (5) Zakona, gdje je navedeno da pojedinačno izuzeće važi od dana zaključivanja sporazuma i da ne može trajati duže od pet godina. CATLA ugovorom je određeno trajanje odredbi o ekskluzivnosti za početni period od pet godina. S obzirom da se efekti predmetnog sporazuma u Bosni i Hercegovini odražavaju prevashodno kroz ekskluzivnu distribuciju, Konkurencijsko vijeće je shodno tome odobrilo pojedinačno izuzeće CATLA ugovora na period od pet godina počev od dana zaključivanja CATLA ugovora, tj. počev od 30.01.2023. godine, kako je to navedeno u tački 2. dispozitiva ovog Rješenja.

9. Administrativna taksa

Podnosioci zahtjeva na ovo Rješenje, u skladu sa odredbom člana 2. stav (1) tarifni broj 107. tačka a) Odluke o visini administrativnih taksi u vezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem ("Službeni glasnik BiH", br. 30/06, 18/11 i 75/18), dužni su platiti administrativnu taksu u iznosu od 2.000,00 KM u korist Budžeta institucija Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu navedeno, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 3. dispozitiva ovog Rješenja.

10. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dopuštena žalba.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objavljivanja ovog Rješenja.

Predsjednica

Adisa Begić